

Revisionsplan

REVISIONSPLAN 2012

FASTSTÄLLD DEN 23 FEBRUARI 2012 AV REVISORSGRUPP I

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolagsstyrelser. Stadsrevisionen i Stockholm granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I ”årsrapporter” för nämnder och ”granskningspromemorior” för styrelser sammanfattar Stadsrevisionen det gångna årets synpunkter på verksamheten. Särskilda granskningar som sker under året publiceras löpande.

Publikationerna finns på Stadsrevisionens hemsida. De kan också beställas från revisionskontoret.

STADSREVISIONEN

Revisionskontoret

www.stockholm.se/revision

Besöksadress: Hantverkargatan 3 D, 1 tr.

Postadress: 105 35 Stockholm

Telefon: 08-508 29 000

Fax: 08-508 29 399

I Stadsrevisionen i Stockholms stad

I.1 Revisionens uppdrag

På fullmäktiges uppdrag granskar revisorerna all verksamhet som bedrivs av stadens nämnder, bolag och stiftelser i den omfattning som följer av god revisionsred.

Revisorerna ska varje år pröva om verksamheten inom kommunstyrelsen och nämnder sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Revisorernas granskning av intern kontroll inriktas på om nämndens/styrelsens egen interna kontroll (styrning, uppföljning och kontroll) av verksamheten är tillräcklig. Vidare ingår som en väsentlig del att bedöma hur kommunstyrelsen leder och samordnar den kommunala verksamheten samt utövar sin uppsikt över nämnder och de kommunala företagen.

När det gäller bolagen utser fullmäktige en lekmanarevisor och en suppleant för granskning av varje enskilt bolag. I varje bolag utses även en auktoriserad revisor som medrevisor. Lekmanarevisorn och den auktoriserade revisorn har olika uppdrag. Lekmanarevisorns uppdrag är främst att granska om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den auktoriserade revisorns uppdrag är främst att granska räkenskaperna och årsredovisningen.

I stadens organisation ingår kommunstyrelsen inklusive finansverksamheten, 30 nämnder samt Stockholms Stadshus AB med 16 dotterbolag och ett antal dotterdotterbolag. Dessutom finns tre stiftelser där staden är stiftelsebildare (Stiftelsen Äldrecentrum, Stiftelsen Barnens Dag och Stiftelsen Hotellhem i Stockholm).

Revisorerna bedriver en oberoende och objektiv granskning av stadens verksamhet. Opartiskhet och saklighet genomsyrar revisorernas agerande, bedömningar och uttalanden. Varje revisor är oberoende i förhållande såväl till granskade nämnder och styrelser som till uppdragsgivaren kommunfullmäktige.

Revisorerna eftersträvar största möjliga öppenhet och tillgänglighet i sin granskning och kommunikation – med fullmäktige, de granskade, medborgare och media.

1.2 Revisionens organisation

De förtroendevalda revisorerna i Stockholms stad är indelade i tre revisorsgrupper med ansvar för olika revisionsområden. Samtliga 20 förtroendevalda revisorerna ingår i revisorsgrupp 1 och dessutom i någon av grupp 2 eller grupp 3.

Revisorsgrupp 1 granskar kommunstyrelsen, servicenämnden, skönhetsrådet och valnämnden. Dessutom svarar gruppen för övergripande planering och samordning av revisionen samt samordning av koncern- och bolagsgranskning.

Revisorsgrupp 2 granskar exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden samt utbildningsnämnden.

Revisorsgrupp 3 granskar samtliga stadsdelsnämnder, socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden.

Vid sidan av de tre revisorsgrupperna finns också ett *revisorskollegium* vars uppgift är att ansvara för den förvaltning som har samband med revisionsverksamheten.

Staden har ett eget revisionskontor med sakkunniga som biträder de förtroendevalda revisorerna. Externa revisorer och specialister anlitas i vissa fall.

Stadsrevisionen är den samlade benämningen för de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

1.3 Stadsrevisionens granskning

Revisorernas uppdrag enligt lag och reglemente är omfattande och måste avgränsas med hänsyn till de resurser som revisionen förfogar över. Den årliga granskningen måste dock vara tillräcklig för att revisorerna ska kunna uttala sig om hur de revisionsansvariga (nämnder, styrelser och enskilda förtroendevalda) uppfyller sina åtaganden.

I revisionsplanen redovisas granskningens innehåll och omfattning. Granskningsarbetet avseende år 2012 genomförs under tiden 1 april år 2012 t.o.m. 31 mars år 2013. Revisionsplanen bygger på en riskbedömning.

Granskningen delas upp i grundläggande nämnd- och bolagsgranskning, fördjupad granskning samt större revisionsprojekt.

1.4 Granskningsrapporter och revisionsberättelse

Revisionens granskningar i form av större projekt redovisas i *revisionsrapporter*. Dessa publiceras löpande under året. I *årsrapporter* för nämnder och *granskningspromemorior* för bolagsstyrelser sammanfattas det gångna årets granskningar. En för staden samlad bild av årets granskningar redovisas i *årsredogörelsen*.

Den årliga granskningen redovisas till fullmäktige i de förtroendevalda revisorernas *revisionsberättelse* för respektive nämnd. Revisionsberättelserna innehåller ett uttalande om ansvarsfrihet tillstyrks eller inte som underlag för fullmäktiges ansvarsprövning. Lekmannarevisorernas *granskningsrapport* för respektive bolag överlämnas till bolagsstyrelsen/bolagsstämman och fullmäktige.

2 Årlig granskning

2.1 Grundläggande nämndgranskning

Den grundläggande nämndgranskningen genomförs varje år vid alla nämnder. Inriktningen för granskningen är att för varje nämnd granska och bedöma om:

- nämnden har uppnått fullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten.
- nämndens system för styrning, uppföljning och kontroll bygger på en helhetssyn på den kommunala verksamheten samt säkerställer en ändamålsenlig verksamhet och en god ekonomisk hushållning, liksom en tillräcklig säkerhet inom nämndens organisation och verksamhet.
- nämndens redovisning är upprättad i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed och att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

2.2 Fördjupad granskning

Den grundläggande granskningen kompletteras med fördjupad granskning som syftar till att fördjupat granska och bedöma om verksamheten lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Den fördjupade granskningen kan också avse fördjupningar som intern kontroll inom områden som personal, ekonomi och redovisning. Den fördjupade granskningen avrapporteras i årsrapporten.

2.2.1 Fördjupad granskning 2012

Behovet av fördjupad granskning grundas på en bedömning utifrån genomförd riskbedömning. För 2012 planeras ett antal fördjupningar. Nedan sammanfattas den planerade inriktningen för den fördjupade granskningen.

Styrning, uppföljning och kontroll

I den grundläggande granskningen ingår en granskning av respektive nämnds styrning, uppföljning och kontroll. Utöver denna granskning planeras fördjupningar inom exempelvis särskolan, äldreomsorgsavgifter och korttidstillsyn enligt LSS.

Ekonomi och redovisning

Inom ramen för den grundläggande granskningen görs en granskning av ekonomi och redovisning utifrån en riskbedömning för respektive nämnd/styrelse. Utöver granskningen av delårsbokslut och bokslut kan det exempelvis omfatta granskning av anläggningsredovisning, resor och representation. Utöver den grundläggande granskningen planeras fördjupningar på områden som exempelvis fakturahantering, momsredovisning samt löner.

Stödfunktioner och administrativa rutiner

För att verksamheten ska fungera på ett ändamålsenligt sätt krävs att det finns ett antal stödfunktioner. En del granskning av dessa funktioner sker inom ramen för granskningen av ekonomi och redovisning. Utöver detta planeras också en fördjupad granskning avseende behörighetsrutiner i administrativa IT-system.

2.3 Uppföljning

I den årliga granskningen ingår att följa upp tidigare års iakttagelser och rekommendationer. Detta gäller både det som framkommit inom ramen för den årliga granskningen per nämnd/styrelse och de granskningar som genomförs i form av projekt. Under 2012 planeras bl.a. uppföljning av tidigare granskningar avseende upphandling, barnsäkerhet i förskolan samt tillsyn och kontroll av enskilt drivna förskolor.

2.4 Avrapportering

Den årliga granskningen behandlas vid minst tre tillfällen av revisorsgrupperna:

- Granskning av intern kontroll och löpande redovisning (september - februari)
- Granskning av delårsrapporten (november)
- Årsrapport (mars)

3 Större projekt

Utöver den årliga granskningen per nämnd/styrelse genomförs också ett antal större revisionsprojekt. Projekten kan beröra en eller flera nämnder.

3.1 Revisionsprojekt 2012

3.1.1 Gemensam IT-service – GS-IT

Stockholms kommunfullmäktige beslutade i september 2008 att en gemensam IT-service för stadens nämnder och bolag skulle realiserars genom att verksamheten konsoliderades och lades ut till extern leverantör avseende tjänsterna: lokal serverdrift, Service Desk och arbetsplatssystem. Avtal skrevs mellan Stockholms stad och Volvo IT i juni 2009. Projektet är nu avslutat. Införandet av GS-IT har påverkat samtliga verksamheter och beskrivs av projektet som ett förändringsprojekt där teknik och verktyg införts i hela staden på ett standardiserat sätt. I samband med genomförandet har det framförts viss kritik från verksamheterna både vad gäller kostnader och funktionalitet. Det har också framkommit positiva synpunkter som anger att införandet medfört en standardhöjning när det gäller IT-stödet.

Syftet med granskningen är bedöma om projektet genomförts enligt fullmäktiges intentioner samt om planering och genomförande, inkl styrning och uppföljning skett på ett tillfredsställande sätt. I samband med planeringen av projektet preciseras syftet och då sker också en bedömning av om granskningen ska delas upp i delprojekt.

3.1.2 E-tjänstprogrammet

Stockholms stad har avsatt 650 miljoner kronor för att förenkla stadens service och öka tillgängligheten till invånarna med hjälp av IT. Satsningen ska skapa förutsättningar för att nå stadens mål om ett Stockholm som är tillgängligt för alla, ett Stockholm där stockholmaren finns i centrum och där det är invånarens behov, intressen och möjligheter som ska vägleda utvecklingen. Stadens invånare och andra intressenter ska kunna jämföra service och utbud samt erbjudas ett större utbud via olika kanaler. Det är viktigt att följa upp att de resurser som satsas inom ramen för E-tjänstprogrammet får de effekter som fullmäktiges beslut anger.

Syftet med granskningen är att bedöma om det sker en tillräcklig styrning och uppföljning av projekten och om de får avsedd effekt för medborgarna, m.fl. i enlighet med fullmäktiges intentioner.

3.1.3 Planering offentlig service

Exploateringsnämnden ska tillsammans med övriga berörda nämnder säkerställa att stadens planering på ett tidigt stadium tillgodoser behoven av ytor för offentlig service (förskolor, skolor, idrott och rekreation, omsorg, kultur m.m.) i stadsutvecklingsområdena.

Syftet med granskningen är att bedöma hur nämnderna säkerställer att behovet av ytor för offentlig service tillgodoses på ett tidigt stadium i planeringen för stadsutvecklingsområdena.

3.1.4 Stadens trafiksäkerhetsprogram

I november 2010 fattade fullmäktige beslut om nytt trafiksäkerhetsprogram. I trafiksäkerhetsprogrammet anges att det övergripande målet är en minskning med 40 % av antalet dödade och svårt skadade i polisrapporterade trafikolyckor. Åtgärder ska konkretiseras och presenteras i särskilda handlingsplaner.

Syftet med granskningen är att bedöma om trafik- och renhållningsnämnden arbetar med trafiksäkerhetsfrågorna i enlighet med trafiksäkerhetsprogrammet.

3.1.5 Intern kontroll i entreprenader eller byggprojekt

I byggprojekt måste det finnas en styrning och kontroll med en tydlig ansvarsfördelning för att säkerställa att staden får den kvalité och funktion som staden beställt och betalar för. Brister i styrning och kontroll kan, utöver kvalitetsbrister och merkostnader, öppna upp för oegentligheter där också stadens förtroende och anseende kan skadas. En handläggare/projektledare har i regel på sitt ansvar att med hjälp av konsulter och entreprenörer styra ett stort antal underhålls- och investeringsprojekt.

Syftet med granskningen är att bedöma om berörda nämnder har ett tillräckligt internkontrollarbete när det gäller skydd mot oegentligheter och korruption i planerings- och projekteringsskedet.

3.1.6 Bygglov

Från den 2 maj 2011 gäller en ny plan- och bygglag (2010:900) i Sverige. I den nya lagen finns det en del förändringar kring bygglovsprocessen. Lagen innebär bland annat att:

- Kommunens handläggningstid snabbas upp.
- Krav på kontrollansvarig och kontrollplan införs.
- Byggnadsnämnden gör arbetsplatsbesök på byggen.
- Kommunens roll i byggprocessen blir tydligare

Syftet med granskningen är att bedöma om staden, utifrån ny plan- och bygglag, arbetar på ett tillfredsställande sätt när det gäller handläggningstider, krav på kontrollansvarig och kontrollplan, arbetsplatsbesök på byggen, m.m.

3.1.7 Parker och trygghet

I budgeten 2012 för Stockholms stad anges att ”Stockholmarna ska vara trygga och nöjda med städning samt renhållning”. Vidare anges att Stockholm ska vara en vacker och blommande huvudstad samt att arbetet med att bygga bort otrygga och brottsbelastade miljöer ska stärkas. Att uppnå detta är delvis ett gemensamt ansvar mellan stadsdelsnämnderna och trafik- och renhållningsnämnden.

Syftet med granskningen är att bedöma om stadsdelsnämnderna i samverkan med trafik- och renhållningsnämnden arbetar med trygghetsskapande åtgärder, skötsel och städning samt investeringar när det gäller stadens parker på ett tillfredsställande sätt.

3.1.8 Samverkan vid övergång mellan förskola och skola

Enligt skolinspektörernas årsrapport (2009/2010) finns stora variationer mellan skolor och mellan olika stadsdelar avseende hur samverkan fungerar vid övergången från förskolan till skolan. Där detta fungerar bra, enligt inspektörerna, finns utarbetade former för samverkan sedan grundskolorna tillhörde stadsdelsnämnderna. Det fria valet och den ökande andelen privata förskolor gör att skolorna idag har många fler samverkanspartners.

Syftet med granskningen är att bedöma om det finns en ändamålsenlig samverkan som underlättar övergången mellan förskola och skola.

3.1.9 Olovlig frånvaro

Skolinspektionen granskade vid årsskiftet 2010/2011 hur huvudmännen fullgör sin skolpliktsbevakning. Inspektionen har också granskat rutinerna för frånvarorapportering. Inspektionens granskning har förutom den centrala förvaltningen omfattat fyra grundskolor. I rapporten riktar skolinspektionen kritik över hur skolpliktsbevakningen inom Stockholms stad genomförs på skolnivå.

Syftet med granskningen är att bedöma om grundskolorna och gymnasieskolorna har ändamålsenliga rutiner för registrering, uppföljning och analys av olovlig frånvaro, hur vårdnadshavarna meddelas samt att åtgärder vidtas i enlighet med centrala riktlinjer.

3.1.10 Avvikelsehantering inom äldreomsorgen

Hantering av avvikelser är en del av det systematiska kvalitetsarbetet. I avvikelshantering ligger bl.a. att ta emot och utreda klagomål och synpunkter på verksamhetens kvalitet. Det finns också en rapporteringsskyldighet för hälso- och sjukvårdspersonal samt för den som fullgör uppgifter inom socialtjänsten (Lex Maria respektive Lex Sarah) när det gäller exempelvis missförhållanden. Inkomna synpunkter, klagomål och avvikelser ska analyseras och åtgärdas. Vid behov ska åtgärder vidtas för att förbättra processer och rutiner.

Syftet med granskningen är att bedöma om nämnderna styr, kontrollerar och följer upp verksamheten när det gäller avvikelshantering inom äldreomsorgen.

3.1.11 Uppföljning av verksamhet för personer med funktionsnedsättning

Tidigare granskningar avseende uppföljning av verksamheter som bedrivs av externa utförare har visat att det förekommer brister i uppföljningen, bl.a. när det gäller dialog med utförarna och kontroll av utförd insats.

Syftet med granskningen är att bedöma om nämnderna följer upp att externa utförare bedriver en verksamhet i enlighet med avtal, m.m. på ett tillfredsställande sätt.

3.1.12 Samverkan med Stockholms läns landsting avseende barn och unga med psykisk ohälsa

Socialstyrelsen publicerade under 2010 resultatet från en nationell granskning av hela den vårdkedja som har ansvar för vården av barn och ungdomar med psykisk ohälsa och sjukdom. I granskningen konstaterar socialstyrelsen bland annat att de flesta verksamheterna saknar en organiserad övergripande samverkan. Även socialstyrelsens kartläggning ”Utvecklingsområden för mödra- och barnhälsovård samt elevhälsa”, som publicerades 2011, lyfter fram att det finns en otydlig gränsdragning mellan olika huvudmän som arbetar med barn och ungas hälsa.

Syftet med granskningen är att bedöma om det finns en tillfredsställande samverkan mellan Stockholms läns landsting och Stockholms stad när det gäller barn och unga med psykisk ohälsa.

3.1.13 Stadens och nämndernas arbete för att säkerställa att FN:s barnkonvention tillämpas

FN:s barnkonvention om barnens rättigheter antogs av generalförsamlingen 1989. Sverige har åtagit sig att följa konventionens innehåll. I mars 1999 antog riksdagen en strategi för att införliva barnkonventionen i staten, kommunerna och landstingen. Strategin har setts över och riksdagen fattade beslut om en ny strategi ”Strategi för

att stärka barnets rättigheter i Sverige” den 1 december 2010. Regeringen kommer att se över strategin och följa upp den med jämna mellanrum för att säkerställa att den är effektiv.

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunstyrelsen och nämnderna i sin styrning och uppföljning av verksamheterna har beaktat barnkonventionen och den nationella strategin för att stärka barns rättigheter på ett tillfredsställande sätt.

3.2 Projektplanering

Till varje beslutat projekt tas en projektplan fram som bland annat preciserar granskningens syfte med ett antal revisionsfrågor som ska besvaras i granskningen. Planeringen sker i samråd med av revisorsgruppen utsedda bevakningsrevisor.